

Yüzyüze ve Online Eğitimin Öğrenci Gözüyle Karşılaştırılması

Rukiye BURUCU¹ Işın CANTEKİN² İbrahim ÇETİN³

Tuba KORKMAZ ARSLAN⁴

¹Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye, rburucu@hotmail.com

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye i_cantekin@hotmail.com (Sorumlu Yazar)

³Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye cetininbrahim1@hotmail.com

⁴Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kamil Akkanat Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Konya, Türkiye korkmaztubiki@gmail.com

Makale	ÖZ
Bilgileri	
Makale Geçmişi Geliş: 26.01.2022 Kabul: 21.02.2023 Yayın:26.08.2023	Amaç: Bu çalışmada; iç hastalıkları hemşireliği dersinde uzaktan eğitim uygulamasının nasıl gerçekleştirildiğinin açıklanması, yüz yüze eğitim deneyimi olan öğrenciler ile uzaktan eğitim deneyimi olanların görüş ve önerilerinin belirlenmesi ve bunların karşılaştırılması amaçlanmıştır.
Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hemşirelik Öğrencileri, İç Hastalıkları Hemşireliği.	Yöntem: Çalışma, fenomenolojik yaklaşımın kullanıldığı kalitatif bir araştırmadır. Örneklem grubunu dersi yüz yüze eğitim ile alan 12, uzaktan eğitimle alan 8 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında katılımcı bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, katılımcılarla iki ayrı odak grup görüşmesi yapılmıştır. Nitel verilerin değerlendirilmesinde Colaizzi'nin fenomenolojik yorumlama yöntemi kullanılmıştır.
	Bulgular: Yaş ortalaması 20.4 olan katılımcıların %57.1'i şehir merkezinde, %42.9'u kırsal yerleşim yerinde yaşamaktadır. Dersi yüz yüze eğitimle alanların %95.2'si uzaktan eğitimle alanların %85.7'si normal sınıf ortamında ders yapmayı tercih edeceklerini belirtmiştir. Yüz yüze eğitimle ders işleyen grubun %80.9'u, uzaktan eğitimle ders işleyen grubun ise %23.8'i derse ayrılan süreyi yeterli bulmuştur.
	Sonuç ve Öneriler: Uzaktan eğitimle devam eden grup yüz yüze eğitim alan gruba göre hemşirelik sürecini ve teorik bilgiyi daha iyi öğrendiklerini belirtmiştir. Buna vaka örneklerinin katkısı olduğu, bunun hemşirelik sürecine entegre edilerek uygulanmasının öğrenmeyi ve hemşirelik sürecini kavramayı kolaylaştırabileceği söylenebilir.

Comparison of the Perspective of Students Face-to-face and Online Education

Article Info	ABSTRACT
Article History Received: 26.01.2022 Accepted: 21.02.2023 Published: 26.08.2023	Purpose: The aim of this study was to compare the opinions and suggestions of students who participated in face-to-face training with those who participated in online training.
Keywords: Education, Nursing Students, Internal Medicine Nursing.	Method: This study was using a qualitative approach of phenomenology. The participants consisted of 12 students who took thi course through face-to-face training, and 8 students who took the course through online training. Participant information form and semi-structured interview were used to collect the data, and two separate focus group sessions were conducted with the participants. Colaizzi's phenomenological interpretation method was used for analysing the data.
	Results: The average age of the participants was 20.4 years; 57.1% of the participants live in the city center, and 42.9% of them live in rural areas. 95.2% of students who took the, and 85.7% of the students who took online training stated that they would prefer to participate in face-to-face training in normal class environment. The duration of the classes was found to be sufficient in 80.9% of the face-to-face training group and 23.8% of online training group.
	Conclusions and Suggestions: The group that continued with distance education stated that they learned the nursing process and theoretical knowledge better than the group that received face-to-face education. It can be said that integrating case studies into the nursing process and handling them comprehensively can facilitate understanding and learning of the nursing process. So, universities should consider these recommendations for nursing education.

Atf: Burucu, R., Cantekin, I., Çetin, İ. & Korkmaz Arslan, T. (2023). Yüzyüze ve online eğitimin öğrenci gözüyle karşılaştırılması, *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 145-160.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

Covid-19, tüm dünyayı tehdit eden önemli bir sağlık sorunudur. Sürecin başlangıcında hastalık, Corona virüsün neden olduğu bir pnömoni olarak düşünülmüş ancak dünya genelinde hızlı yayılımın önlenememesi nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020). Covid-19 pandemisinde virüsün insandan insana; sosyal temasla, solunum ve damlacık yoluyla bulaştığı bilinmektedir. Hatta virüsün temas ettiği yüzeylerde de bir süre canlı kaldığı, yüzeylere temas sonrası ellerin; göz, ağız, buruna temasıyla da bulaşın olabildiği belirtilmiştir (Yuen ve ark., 2020). Yayılım hızının çok yüksek olması sebebiyle dünya genelinde pekçok tedbir alınması önerilmiştir. Bunlardan biri de üniversitelerde eğitimin uzaktan eğitimle sürdürülmesidir (WHO, 2020).

Uzaktan eğitim, teknolojinin de desteğiyle eğitimin web tabanlı olarak sürdürülmesi uygulamasıdır. Dünya geneli bu dönemde hızlı bir şekilde uzaktan eğitime başlamak zorunda kalmıştır (Gevin, 2020; Lau ve ark., 2020). Uzaktan eğitimin başlangıcının 1728' lere dayandığı, sonra 18. yüzyılda mektupla eğitim şeklinde devam ettiği, ülkemizde ise seksenli yıllarda Açık Öğretim Fakültesi uygulaması ile başladığı bilinmektedir (Arat ve Balkan, 2011). Covid-19 pandemisiyle ise dünya genelinde zorunluluk halini almıştır (Telli Yamamoto ve Altun, 2020).

Pek çok alanda eğitim için kullanılan uzaktan eğitim sistemi hemşirelikte de kullanılmaya başlanmıştır. Çevrimiçi eğitimin hemşirelik eğitiminde hem ekonomik hem de ulaşılabilir olması sebebiyle tercih edildiği belirtilmektedir (Xing ve ark., 2018). Ancak hemşirelik eğitiminin uzaktan eğitimle sürdürülüp sürdürülemeyeceği uzun yıllar tartışılmış, içinde bulunduğumuz pandemi sürecinde ise uzaktan eğitim uygulaması ile hemşirelik eğitiminin nasıl daha etkin hale getirilebileceği tartışılmaya ve çözüm üretilmeye başlanmıştır (Boz Yüksekdağ, 2020). Bu durum sadece hemşirelik eğitimi için değil tüm eğitim kurumları için aynıdır. Hepsinde; eğitimde farklılıkların başladığı, okulların kendilerini yenilemeleri, değişime ayak uydurmaları gereken bir süreç yaşadıkları açıklanmaktadır (Singh ve ark., 2020).

Okulların kendilerini değerlendirmek için uzaktan eğitimle ilgili öğrenci görüşlerine başvurduğu çalışmalarda hem olumlu (Erişilebilir, ekonomik sv) hem de olumsuz (İnternet erişim sorunu, yüzyüze eğitimde olana etkileşimin olmaması vs) görüşlerin yer aldığı belirtilmektedir (Adnan ve Anwar, 2020; Singh ve ark., 2020). Olumlu sonuçlar elde etmek için sürece uygun olarak öğrencinin; öğrenme ve iletişim boyutları ile gereksinimleri ve algıları dikkate alınarak uygun eğitim programları ve eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi önerilmektedir (Boz Yüksekdağ, 2020). Uzaktan eğitimin dünya genelinde yaygın bir eğitim şekline dönüşeceği beklenmektedir (Keskin ve Özer Kaya, 2020). Hemşirelik eğitimi uygulamalı eğitim alanlarından biri olması sebebiyle çevrimiçi eğitimler çok tercih edilmemiştir. Ancak pandemi ile birlikte zorunluluk haline gelen bu durumun nasıl daha iyiye gidebileceği konuşulmaya başlanmıştır (Boz Yüksekdağ, 2020). Literatürde uzaktan eğitimle yüz yüze eğitimin karşılaştırılması gerektiği de vurgulanmaktadır (Ramos-Morcillo ve ark., 2020). Bu nedenle İç Hastalıkları Hemşireliği dersini yüzyüze eğitimle alan grup ve çevrimiçi alan grubun görüşlerinin alınması ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Sonuçların ve uygulanan vaka temelli öğretim (VTÖ)'nün literatüre katkı sunacağı düşünülmüştür.

Araştırma Soruları:

Öğrencilerin, İç Hastalıkları Hemşireliği Dersi hakkındaki görüş ve önerileri nelerdir?

Yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim alan iki grubun görüş ve önerilerinde farklılıklar var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, fenomenolojik yaklaşımın kullanıldığı kalitatif bir araştırmadır.

Örneklem

Araştırma, bir üniversitedeki hemşirelik bölümü öğrencileri ile yapılmıştır. İç Hastalıkları Hemşireliği dersini 2019-2020 öğretim yılında yüz yüze eğitimle tamamlamış olan öğrenci sayısı 39, 2020-2021 öğretim yılında uzaktan eğitimle eğitime devam eden öğrenci sayısı 45'dir. Nitel çalışmalarda örneklem hesabı önerilmediği için ayrıca örneklem hesabına gidilmemiştir (Sönmez V, 2018). Amaca yönelik örneklemede 5-25 katılımcı önerilmekte (Creswell, 2017), fazla sayıda katılımcının yorumlamayı zorlaştırabileceği belirtilmektedir (Baltacı, 2018). Bu nedenle katılımcı sayısı sınırlı tutulmuştur. Örnekleme; dersi yüz yüze eğitimle alan 12, uzaktan eğitimle alan 8 öğrenci oluşturmuştur.

Dahil edilme kriterleri: Hemşirelik bölümü ikinci ve üçüncü sınıf öğrencisi olmak, sağlık meslek lisesi çıkışlı olmamak, sağlık meslek yüksek okulundan geçişle gelmiş olmamak, üçüncü sınıf öğrencisi için; İç Hastalıkları Hemşireliği dersini geçmiş olmak, ikinci sınıf öğrencisi için; İç Hastalıkları Hemşireliği dersini ilk kez alıyor olmak ve çalışmaya katılmayı kabul etmektir. Ortak dil oluşturması amacıyla yabancı uyruklu öğrenciler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Araştırmanın uygulanması

Dersin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi

Uzaktan eğitim sürecinde İç Hastalıkları Hemşireliği dersi, haftada beş saat teorik, dört saat klinik uygulama olarak tamamlanmıştır. Klinik uygulamanın %50'si uzaktan eğitimle vaka örnekleri kullanarak tamamlanmış, geri kalanı yüzyüze eğitime geçildiğinde yüzyüze tamamlanacak şekilde planlanmıştır. Teorik dersler öğrencilere konu ile ilişkili görsellerle zenginleştirilerek sunulmuştur. Klinik uygulama dersinin uzaktan eğitimle yapılan bölümünde hemşirelik sürecine entegre edilmiş VTÖ (Tablo 1) kullanılmıştır.

Tablo 1. İç Hastalıkları Hemşireliği Dersinin İşleniş Yöntemine göre Bazı Özellikleri

Dersin işlenişi	Yüz yüze eğitim sınıfı	Uzaktan eğitim sınıfı
Dersin işlendiği dönem	2019-2020 Eğitim öğretim yılı Güz Dönemi	2020-2021 Eğitim öğretim yılı Güz Dönemi
Dersi alan öğrenci sayısı	39	45
Klinik uygulama	Derslikte teorik eğitim ve hastanede uygulama	Uzaktan eğitimle VTÖ uygulaması ve hastanede klinik uygulama
Ders yükü	5 ders saati teorik ders+ 8 ders saati uygulama	5 ders saati teorik ders+ 4 ders saati uzaktan eğitimle uygulama dersi+ 4 saat klinik uygulama
Katılımcı öğrencilerin dersin hemşirelik sürecini öğrenmeye katkı düzeyi skorlaması*	6 puan (12 kişi)	7,8 puan (8 kişi)

*Öğrencilerden 1 en düşük katkı, 10 en yüksek katkı olacak şekilde puanlama yapmaları istenmiştir.

Bu kapsamda bir önceki hafta anlatılmış olan konuya yönelik vaka örneği hazırlanmış (Tablo 2) ve VTÖ uygulamasından bir gün önce bu örnek öğrencilerle paylaşılmıştır. Bu sayede farkındalıkları yükselmiş olarak derse katılmaları sağlanmıştır. Her vakada; tıbbi tanı, hastalığın sebepleri, kullanılan ilaçlar ve özellikleri, hastaya uygulanan girişimler ve yapılan tetkikler, hastanın bakım sorunları tartışılmıştır. Ardından öğrencilerden görebildikleri hemşirelik tanılarını belirlemeleri istenmiş ve her hafta, o vaka için öncelikli olan üç tanı hemşirelik sürecine uygun olarak ayrıntılı tartışılmıştır. Böylece öğrencilere önceki sene işledikleri ders içerikleri de hatırlatılarak bilgilerin pekişmesi desteklenirken öğrencilerin hemşirelik sürecini kavramaları sağlanmaya çalışılmıştır. Her VTÖ'nün sonunda örnek bakım planı öğrenci katılımı ile oluşturulmuştur. Klinik uygulama dersleri dört öğretim elemanı tarafından, sınıf mevcudu dörde bölünerek oluşturulan gruplarla sürdürülmüştür. Öğretim elemanlarının ortak dil kullanması, tartışmada aynı konulara benzer şekilde değinmesi ve gruplar arası uygulama farklılığını en aza indirmek için vaka örneklerinde öğretim elemanlarına yönelik bilgilendirme ve destek belgesi oluşturulmuş, tüm öğretim elemanları belirlenen çerçevede uygulamayı yürütmüştür. Bu belge içinde; vaka tartışması ile işlenmesi hedeflenen ana temalar, vakaya ilişkin tartışma soruları, vakadaki tüm hemşirelik tanıları ve tartışılacak olan ilk üç tanı, vakaya özel tartışılması önerilen diğer başlıklar yer almıştır.

Tablo 2. Klinik Uygulama için Hazırlanan Vakaların Temel Özellikleri

Vaka bölümleri	İçerik ve açıklama
Vaka sunumu	Vakalar, öğrencilerin hastane ortamında uygulama yaptıkları klinik birimler esas alınarak sistematize edilmiştir (örneğin, kardiyoloji, nefroloji, endokrinoloji vakası vb.) Her bir vaka, o hafta işlenmesi hedeflenen ana temalar göz önünde bulundurularak dersin öğretim elemanları tarafından, gerçek klinik olgu örneklerinden yararlanılarak oluşturulmuştur. Vaka içeriği hedef temalar gözetilerek oluşturulduğundan kısa, öz ve basit tutulmuştur (derste kullanılan her bir vaka yarım word sayfası hacmini geçmemektedir).
Vaka tartışması ile işlenmesi hedeflenen ana temalar	Ana temalar dersin yürütücüsü olan öğretim elemanları tarafından belirlenmiştir. Temalar, birbirini tekrar etmeyecek ve hemşirelik bakımının birçok boyutunu içerecek şekilde oluşturulmuştur. Örnek temalar: spesifik bir hastalığın tanımı, seyri, tedavi süreci, hastalığın günlük yaşama etkileri olabileceği gibi, hemşirelik süreci oluşturmanın teknik ve felsefi boyutu ya da sürecin; verileri ilişkilendirme, hedef ve amaç belirleme, bakım girişimleri belirleme, uygulama ve değerlendirme adımlarından biri/birkaçını içerebilmektedir
Vakaya ilişkin tartışma soruları	Verilen vakaya ilişkin 3-7 adet tartışma sorusu; vaka tartışması ile belirlenen ana temaların işlenmesini hedeflemektedir. Bu bölümde genel olarak hemşirelik tanılarına girilmeden hastalık, tedavi ve bakım sürecinin çeşitli boyutları ele alınmaktadır. Örnek soru: "A.S.'nin kaşıntı, halsizlik ve idrar yaparken yanma şikayetlerinin sebepleri neler olabilir?"
Hemşirelik tanıları	Verilen vakaya ilişkin başlıca hemşirelik tanıların; tanımlayıcı ve etiyolojik faktörleri, öncelik sıraları ve hastaya uygun hemşirelik girişimleri bu bölümde işlenmektedir. Hemşirelik tanıları vakada verilen bilgiler ve ana temalar ile sınırlandırılmıştır.
Açık tartışma	Vaka ile öğrenciye sunulan mevcut veri ve bilgilere ek olarak öğrencinin kişisel varsıyım ve öngörülerini, deneyim ve birikimlerini ifade etmelerini sağlayacak türde sorular içeren bölümdür. Örnek soru: A.S., AV fistül açılmasını neden istemiyor olabilir, tartışınız."

Dersin Yüz Yüze Eğitim Yöntemleri ile Yürütülmesi

Pandemi öncesi grupta dersler yüzyüze tamamlanmıştır (Tablo 1). Bu derslerde haftalık beş saat teorik, sekiz saat hastanede klinik uygulama yapılmıştır. Bu grupta standart bir VTÖ uygulanmamış sadece her sistem sonunda vaka örnekleri tartışılmıştır.

Veri Toplanma

Dersler güz döneminde planlandığı şekilde tamamlanmış (Tablo 1), veriler Şubat 2021' de toplanmıştır. Her iki öğrenci grubundan da çevrimiçi oluşturulan, 8 sorunun yer aldığı katılımcı bilgi formu ile öğrencilerin sosyo-demografik ve eğitim bilgileri sorgulanmıştır. Daha sonra her iki gruba iki ayrı odak grup görüşmesi yapılmıştır. Her görüşme ortalama 90 dakika sürmüştür. Görüşmelerde verilen cevapların tekrar ettiği görüldüğünde görüşmeler sonlandırılmıştır. Görüşmelerde ses kaydı alınmıştır. Görüşmeden sonraki 48 saat içinde sesli kayıtlar ve raportör kayıtları birleştirilmiştir. Kayıtlarda katılımcıların isimleri kullanılmamış, katılımcı numaraları verilmiştir. Görüşme sırasında araştırmacılardan biri moderatör, biri raportör olarak görev almıştır. Araştırmada güvenilirliğin sağlanması için; yarı yapılandırılmış görüşme formuna uzman görüşü alınıp Miles & Huberman uyumluluk analizi yapıldıktan sonra önerilere göre gerekli düzenlemeler yapılmıştır (Arastaman ve ark., 2018; Baltacı, 2017, 2019; Guba, 1981; Ocak ve Kutlu Kalender, 2017).

Odak grup görüşmesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır, formda 6 soru yer almaktadır. Bu tür çalışmalarda çok fazla sayıda soru bulunmasının karmaşaya yol açabileceği belirtilmekte ve soru sayısının sınırlı tutulması önerilmektedir (Baltacı, 2019). Sorular aşağıda sunulmuştur:

1. Pandemi süreci sizi genel olarak (ev hayatı, sosyal hayat, akademik hayatı) nasıl etkiledi?
2. Bu dersi işlerken karşılaştığımız sorunlar oldu mu?
3. Bu dersin size katkısı ne oldu?
4. Bu ders, hemşirelik sürecini kavramanıza ne katkı sağladı?
5. Vaka örneklerinin derste kullanılmasının teorik eğitime katkısı hakkındaki düşünceniz nedir?
6. Dersin işlenişi için önerileriniz nelerdir?

Etik

Katılımcı onamları çevrimiçi olarak alınmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Sağlık Bakanlığı Bilimsel Araştırma Platformu'ndan (2021-01-04/14_18_29) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Tarih: 03.02.2021, Toplantı no:7, Karar no: 11) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Seydişehir Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan yazılı izinler (E-33205045-044-19034) alınmıştır. Odak grup görüşmesi sırasında alınan ses kaydı için katılımcılardan ayrıca onam alınmıştır. Araştırma, Standards for Reporting Qualitative Research (SRQR) kontrol listesine uygun olarak planlanmış ve raporlanmıştır (O'Brien ve ark., 2014). Helsinki Deklerasyonu'na uygun olarak yürütülmüştür.

Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı değişkenler: Öğrencilerin görüş ve önerileri

Bağımsız değişkenler: Yaş, cinsiyet, yaşadığı yer, dersin işlenme yöntemi

Nitel Verilerin Analizi

Verilerin değerlendirilmesinde katılımcı bilgi formundaki veriler için; sayı, yüzde ve ortalama, nitel verilerin değerlendirilmesinde ise Colaizzi'nin fenomenolojik yorumlama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem yaşantıları ve onlara yüklenen anlamları ortaya çıkarmaktadır (Onat Kocabıyık, 2016). Ayrıca veri indirgemesi Miles & Huberman yöntemine uygun yapılmıştır (Baltacı, 2017). Kayıtlar dört araştırmacı tarafından bağımsız olarak analiz edilmiş, analizler, kodlayıcılar tarafından aşağıda belirtilen sıralamaya göre ayrı ayrı değerlendirilmiş ve ardından birleştirilmiştir. Kodlayıcıların belirledikleri temaların uyumu Miles & Huberman analizi ile yapılmış ve yüz yüze eğitim görüşme sırasında doygunluğun sağlandığından emin olmak için katılımcılardan benzer cevaplar alınca kadar görüşme sürdürülmüştür (Yağar ve Dökme, 2018). Aktarılabilirliğin sağlanması için sonuçlar literatür ışığında tartışmada sunulmuştur (Jeong ve Othman, 2016). Araştırmanın analizi Colaizzi'nin fenomenolojik yöntemine uygun yapılmıştır. Bu kapsamda sırasıyla; görüşme verileri kaydedilmiş, ifadelerden önemli olanları belirlenmiş, bu ifadeler anlamlandırılmış, temalar, alt temalar oluşturulmuştur. Temalar ayrıntılandırılmış, anlaşılır hale getirilmiş ve alanda uzman iki öğretim elemanının görüşleri alınarak doğrulanmıştır (Tablo 3).

BULGULAR

Tablo 3. Colaizzi' nin Fenomolojik Yorumlama Yöntemine göre Analiz Basamakları

1.Verilerin kaydedilmesi *
2.Önemli ifadelerin belirlenmesi**
3.İfadelerin anlamlandırılması**
4.Temaların gruplanması**
5.Gruplanan temaların geliştirilmesi ve ayrıntıların tanımlanması**
6.Araştırılan olgunun anlaşılır şekilde ifade edilmesi
7.Temel yapının doğrulanması***

*Veri kaybı olmaması için raportör metinleri her görüşmeden sonraki ilk 48 saat içinde birleştirilerek kaydedilmiş ve tüm araştırmacılar tarafından okunmuştur.

**İfadelerin belirlenmesi, anlamlandırılması ve gruplanmasında Miles&Huberman modeli 8 kullanılmıştır

*** Araştırmacıların yorumu olmaksızın tereddüt edilen noktalarda katılımcılara ulaşıp doğrulanmıştır

Araştırmaya katılan öğrenci sayısı n=20'dir. Bunlardan sekiz tanesi dersi çevrimiçi, 12'si ise yüzyüze alan gruptadır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20,4, bunlardan kadın n=16, erkek n=4'dür. Şehir merkezinde yaşayan n= 12, kırsalda yaşayan n=8'dir. Dersi yüz yüze eğitimle alanların 11'i uzaktan eğitimle alanların yedisi normal sınıf ortamında ders yapmayı tercih edeceklerini belirtmiştir. Yüz yüze eğitimle ders işleyen grubun 10'u derse ayrılan süreyi yeterli bulurken uzaktan eğitimle ders işleyen grubun 3'ü yeterli bulmuştur. Her iki grup da öğretim elemanına soru sormakla ilgili sorun yaşamadığını belirtmiştir. Dersin yüz yüze eğitimle işlenmesinin derse katkısının; 10 üzerinden 6, uzaktan eğitimle; 7.8 puan olduğunu açıklamıştır. Temalar, 3 ana ve 12 alt grupta toplanmıştır. Ana ve alt temalar tabloda verilmiş (Tablo 4), katılımcı ifadeleri katılımcı isimleri belirtilmeden kodlanarak sunulmuştur (Örnek: U1, uzaktan eğitim 1 numaralı katılımcı; Y1, yüz yüze 1 numaralı katılımcı anlamı taşımaktadır).

Tablo 4. Temaların dağılımı

Ana temalar	Alt temalar	Uzaktan* (8)		Yüz yüze (12)	
		Sayı	%	Sayı	%
Ders sürecinde yaşananlar	Daha etkili ders çalışma	5	62.5	5	45.5
	Aile iletişimde artma	6	75	2	18
	Anksiyete	5	62.5	9	81
	Teknik sorunlar	7	87.7
	Hemşirelik sürecini öğrenmeye katkı	8	100	3	27.2
Vaka örneklerinin derse katkısı	Mesleki bilgiye katkı	5	62.5	11	100
	Hastaya yaklaşımı öğrenmeye katkı	2	25
Öneriler	Dersler görselle zenginleştirilerek anlatılmalı	1	12.5
	Ders süresi artırılmalı	3	37.5
	Sınav haftasında ders işlenmemeli	1	12.5
	Derste vaka analizi yaptırılmalı	8	100	12	100
Toplam		50		42	

Not: Tüm katılımcıların görüşlerinde her bir temayı karşılayan ifade yer almamıştır.

Tema 1. Ders sürecinde yaşananlar

Daha etkili ders çalışma

U1: “Evde olmak daha çok ders çalışmaya yönlendirdi. Genelde evdeydim, hiç dışarı çıkma durumum olmadı. Hep bilgisayar başında geçirdim. Sürekli ders çalışma ortamı içindeydim. Yüz yüze eğitimdeyken çalıştığım daha fazlasını çalışmış olduğumu gördüm. Ders çalışmak zorunda olduğumu fark ettim...”

Aile içi iletişimde bozulma

Y2: “Evde olmak beni çok zorladı, köyde yaşadığım için ailemle özellikle kışın aynı odadayız. Ders çalışırken bu nedenle ailemle karşı karşıya kaldık. Okulda etüde gidip çalışabiliyordum. Kışın özellikle fiziki olarak beni çok zorladı. Aile ile çok bir arada kaldığımız için daha çok yüz göz olduk”.

Aile içi iletişimde artma

U2: “Ev hayatı olarak ailemle daha iyi bir ilişki kurdum. Çünkü okulda olsak bu kadar sık görüşemiyorduk. Hepimiz evdeyiz. Görüşme fırsatı arttı. Yani hem kendime hem de aileme daha çok vakit ayırdım.”

Anksiyete

U3: “Genel olarak değerlendirdiğimde güzel tarafları da var kötü tarafları da var. İlk başta üç haftalık tatil diyerek geldik, eğlenerek gelmişim. Daha sonra bir yıldır evde olduğumu düşününce çok iyi gelmedi”.

Y3: “Covid döneminde yurttan kalırken birden eve kapandım bu nedenle bunalım yaşadım. Evde olduğum için sevindim ama bir taraftan da kötü oldum... İlk başta kötü olsa da şu an alışmaya başladım”.

Teknik sorunlar

U1: "Ders işlerken hiçbir sıkıntı yaşamadım. Ama tek şey şu oldu, internet bağlantısı yüzünden sürekli derslerden koptum. Genelde dersten sonra ders kayıtlarını bir daha izledim. Bu da fazladan zaman ayırmama sebep oldu bilgisayar başında".

Tema 2 Vaka örneklerinin derse katkısı

Hemşirelik sürecini öğrenmeye katkı

U5: "İç hastalıkları dersi hemşirelik sürecini özellikle destekledi. Dönemin başı ve sonu arasında o kadar çok fark var ki hemşirelik süreci ile ilgili. İlk başta planı aldığımızda ne yapacağız, nereye yazacağız, ne neye oturacak hiçbir şey bilmiyorsun ama dönemin ortası ve sonunda; şunu şurada yazmalıyım, şuna da şunu yapsam olur gibisinden veya bir hasta ile öbür hasta arasındaki bağlantıyı kurabiliyorsun. O yüzden baya fark oldu".

U4: "Benim için birinci dönemin anlamı dahiliye dersinde ortaya çıktı. Çok stresliydim ama siz ve tüm hocalarımız sağ olsun o stresi azalttı ve gerçekten hemşire olduğumuzu hissettiren bir dersti. Esaslar dersi aldık ama ne olduğunu anlamadan dönem bitti. Sonra covid süreci derken ne öğrendiğimi de unuttum. Ama dahiliye dersinde gerçekten neyin ne olduğunu öğrendim diyebilirim".

Y2: "Ben konular anlatıldıktan sonra sizin verdiğiniz vakaları okuyup tartışınca hastanın sorunlarını düşünüp ne yapabilirim diye düşünüyordum. Ama bunu vermeseniz düşünemezdim."

Mesleki bilgiye katkı

U6: "Hastalıkları daha iyi öğrendik daha iyi tanıdık. Hastaya nasıl yaklaşacağımızı daha iyi anladık vakalarla birlikte. Bir hemşire olarak görevlerimizin neler olduğunu daha iyi anladık".

Y5: "Dersin katkısı oldu. Genel hastalıklar hakkında bilgim oldu. Sorusu olanlara bilgi verebilecek duruma geldim".

U2: "Bu ders birçok şey kattı. Sosyal olarak hemşire olduğumu hissediyorum. İnsanlar soru sorduğu zaman aaa bu bilgi de varmış bende biz bunu derste gördük diyebiliyorum. Hani insanlara böyle cevap vermek insanı çok memnun ediyor. Güzel bir his, faydalı".

Y2: "Dahiliyeden sonra hastalıklara tavrım değişti. Hastalığın adını bilsem de ne olduğunu anlamazdım. Şu an hastalık bilgisi olunca daha iyi anladım. Hemşire olarak kendi görevlerimizi uygularken daha iyi bakmayı öğrendim. Hastalığı anladım ve ona göre bakım vermeyi anlamış oldum".

Hastaya yaklaşımı öğrenmeye katkı

U6: "Hastalara yaklaşmamızı ve hastanede karşılaşacağımız tabloları gördük, bu tablolara karşı neler yapacağımızı, hastalıklara nasıl yaklaşacağımızı anladık".

Y6: "Dersin en temel katkısı hastalıkların semptomlarını öğrenmemi sağladı. Küçük belirtileri öğrendim. İç dengenin karmaşık olduğunu birbirini tetiklediğini öğrendim. Diyabetin sadece şeker hastalığı olmadığını başka sorunlara neden olduğunu gördüm".

Tema 3 Öneriler

Dersin görsellerle zenginleştirilerek anlatılması

U1: "Ders çok verimli geçiyordu benim açımdan. Hem uygulama dersimiz hem de sizin anlatış şekliniz benim için çok iyiydi. Yeri geldiğinde video ile desteklediniz bu benim için büyük avantajdı. Kafamda daha iyi şekillendi videolar ile".

U7: “Hayatın içinden örnekler vererek anlattığınız ve olayı öyküleştiren anlatığınız için, aklımıza daha çok yattı. Bir de hoşuma giden şeylerden biri uygulamadan önce kısa bir konu anlatımı yapıp ondan sonra vakayı işlemek benim için çok iyi oluyordu. Hem konuyu hatırlama açısından hem de önemli noktaları öğrenme açısından daha iyi oluyordu. Ders anlatımından daha verimli geçiyordu çünkü havada kalmıyordu. Vaka olarak gözümüzde canlandırıyorduk en azından”.

Ders süresinin artırılması

U6: “Süre sıkıntısı hem sizin açınızdan hem bizim açımızdan sıkıntı oldu. Daha kısa sürede anlatmanız gerektiği için bir tık hızlı gittik. Bu da başlarda etkilemişti bizi. Yani sadece süre sıkıntısı”.

Sınav haftasında ders işlenmemeli

U8: “Sınav haftalarında ders işlenince zorlandım. Çünkü sınav haftamız beş hafta olunca baya bizi yordu, psikolojik açıdan da yordu. İlk başta şey düşünüyorduk; beş hafta, her hafta iki sınav gayet rahat geçer dedik ama bir yandan sınava çalışmak istiyorsun bir yandan da arkada konu birikmiş oluyor. Özellikle iç hastalıklarında gerçekten çalışmadığın hafta konu birikiyor ve ertesi hafta yeni konu yeni bir sistem baya karışık olduğu için bu beni zorladı. Ama hallettik”.

Vaka temelli öğretim ayrı bir ders olarak uygulanmalı

U4: “Yani ikiye geçtik ama kendimi çok bilgisiz ve yetersiz hissettim. Hemşirelik süreci hakkında açıkçası çok da yeterli bilgiye sahip değildim. Dahiliye dersi sayesinde ve vakalar sayesinde öğrendiğimi düşünüyorum, ayrıca ders olmalı”

U2: “Çok verimliydi yani hastayı göremesek de onu kafamızda canlandırdık, dersten ayrıca böyle şeyler olmalı.”

Derste vaka analizi yaptırılmalı

Y7: “Vakalar için daha çok vakit ayrılarak analizi yapılmalı ve daha çok vaka görebilmeliyiz. Derste vaka örneklerine ağırlık verilmeli.”

Y3: “Yüz yüze de derste daha fazla vaka gösterilirse daha verimli olabilir.”

TARTIŞMA

Bu çalışmada İç Hastalıkları Hemşireliği dersi hakkında öğrencilerin görüş ve önerileri alınmış, dersi yüz yüze eğitimle tamamlayan grupla uzaktan eğitimle tamamlayan grubun görüş ve önerileri karşılaştırılmıştır. Araştırma bulguları aşağıda sırasıyla literatür eşliğinde tartışılmıştır:

Adnan ve Anwar’ın çalışmasında (2020) öğrencilerin çoğunun yüz yüze eğitimi tercih ettiği (%78.6), uzaktan eğitimde motivasyonlarının olumsuz etkilendiği (%71.4), yüz yüze ve uzaktan eğitim yöntemleri arasında eğitim yöntemi açısından büyük fark olduğunu (%67.5) belirtilmektedir (Adnan ve Anwar, 2020). Ama Covid-19 sürecinde öğrencilerin, uzaktan eğitimin kendilerini bireysel öğrenmeye ve araştırmaya teşvik ettiğini fakat takım çalışmasını azalttığını, bunun yanında öğrenmelerine katkı sağladığını, ancak öğrenilenin çabuk unutulduğunu ifade ettiği belirtilmiştir (Keskin ve Özer Kaya, 2020). Başka bir çalışma ise öğrencilerin uzaktan öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının orta düzeyde olduğunu ve katılımcıların uzaktan eğitim hakkında olumlu düşündüğünü ortaya koymaktadır (Gökbulut, 2021). Ama bu süreçte öğrencilerin akademik başarısı; bireysel çabaları, çevresel faktörler, fiziksel koşullar, öğrenme motivasyonu, öğrenme süresi gibi unsurlardan etkilenmektedir (Güven ve ark., 2021). Bu çalışmada grubun çoğunun daha etkili ders çalıştıklarını ifade etmesi kendi evlerinde şartların daha iyi olmasından kaynaklandığını düşündürülebilir.

Öğrencilerin eğitim açısından fiziksel koşullar ve çevresel faktörlerden etkilendiği açıktır (Güven ve ark., 2021). Bu dönemde ailesi ile birlikte yaşayanlarda kaygının anlamlı şekilde daha az olduğu bildirilmiştir (Cao ve ark., 2020). Yapılan çalışmada uzaktan eğitim devam ederken ailelerin çocuklarına ve kendilerine daha çok vakit ayırdıkları, bazı kaygılar yaşadıkları ama bu kaygılarını çocuklarına yansıtılmaya çalıştıkları açıklanmıştır (Özyürek ve Çetinkaya, 2021). Covid-19 süreci hemşirelik öğrencilerinde orta düzey bir kaygıya yol açmıştır (Durgun ve ark., 2021). Bu kaygı derslerle ilgili olabileceği gibi sosyalleşmede yetersizlik kaynaklı da olabilmektedir (Eskiyurt ve Alaca, 2021). Hemşirelik öğrencileri; sınavların zor olması, klinik ortamadaki zorluklar, kişiler arası ilişkileri yönetme güçlükleri, ölümcül hasta ile karşı karşıya kalma gibi etkenlerle normal eğitim öğretim dönemlerinde diğer öğrencilerden daha kaygılı bir süreç yaşamaktadır (Sancar ve ark., 2018). Yapılan çalışmada pandemi sürecinde ise belirsizlikler (Ekonomik belirsizlikler, enkefsiyon bulaşı belirsizliği, izolasyon önemelemlerine ulaşmadaki belirsizlikler vs) sebebiyle öğrencilerin kaygıları daha da arttırmıştır olduğu vurgulanmıştır (Savitsky ve ark., 2020). Uzaktan eğitim sürecinde kaygıyı artıran etkeler; bu süreçte de sınav yapılacak olması, derslere devam zorunluluğunun bulunması (Kürtüncü ve Kurt, 2020) ve yaşanan teknik sorunlardır (Wang ve ark., 2020). Öğrenciler, uzaktan eğitim sürecinde kendilerinden akademik başarı beklentisinin artması ile sınav kaygısını daha çok yaşadıklarını ifade etmektedir (Cao ve ark., 2020). Bu çalışmada uzaktan eğitimle dersi alan grubun çoğu ailesi ile iletişiminin arttığı ama kaygılı olduğunu belirtmektedir. Öğrenciler bu dönemde ne kadar kaygılı olsa da ailesinin yanında yaşamak onlar için rahatlatıcı bir faktör olarak kabul edilebilir.

Eğitimin etkinliğinde şartların uygunluğunun önemi vurgulanırken uzaktan eğitimde şartların uygunsuzluğuyla ilgili önemli konulardan birinin teknik sorunlar (%22.9) olduğu belirtilmektedir (Keskin ve Özer Kaya, 2020). Teknik sorunların yaşanmaması için bazı gerekliliklerin yerine getirilmesi şarttır ancak bunların çözümü eğitim maliyetini artırmaktadır (Wang ve ark., 2020). Karşılaşılan en büyük teknik sorunun internet vericilerinin sinyalinden kaynaklandığı (Adnan ve Anwar, 2020), bazılarının ise üniversitelerin alt yapılarına bağlı olduğu açıklanmıştır (Kürtüncü ve Kurt, 2020). Yapılan bir nitel çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerden teknik sorun yaşayan grubunun daha çok kırsalda yaşayan ve ileri yaştaki öğrenciler olduğu açıklanırken bu öğrenciler, yüz yüze eğitimin kendileri için daha uygun bir seçenek olduğunu belirtmektedir (Ramos-Morcillo ve ark., 2020). Öğrenciler için çevrimiçi eğitimlerde teknik sorunlar bir engel oluşturabilmektedir.

Hemşirelik eğitimi boyunca öğrencilerin hemşirelik sürecini öğrenmesi ve çalışma hayatında da uygulaması beklenir (Hong ve Yu, 2017). Fakat öğrencilerin hemşirelik sürecini uygulamada yetersiz oldukları belirtilmektedir (Akarsu ve Kuş, 2022). Öğrencilerin süreci kavraması ve hastaya bütüncül yaklaşması için vaka örneklerinin etkili olacağı belirtilmiştir (Aydın ve Dal Yılmaz, 2022). Öğrencilerle vaka tartışmanın öğrencilerin öz değerlendirme yapmasına katkı sağladığı, öğrenmelerini kolaylaştırdığı ve klinik uygulamaya hazırlanmalarına faydalı olduğu görülmekte ve öğrenciler tarafından tercih edileir görünmektedir. Shasha ve ark (2019) çalışmasında hemşirelik öğrencilerinde VTÖ kullanılmasının öğrencilerin eleştirel düşünme yeteneğine katkı sunduğunu bildirmektedir. Altınbaş ve Derya İster de (2020) çalışmasında VTÖ'nün öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıran bir yöntem olarak görüldüğünü açıklamıştır. Bulut ve arkadaşları (2021)' de ise VTÖ'nün sistemsel sorunların çözülmesiyle ilerleyen süreçte daha fazla tercih edilebilir olacağını vurgulamaktadır. Bu çalışmada da dersi çevrimiçi alan öğrenciler VTÖ'nün eğitim programına yerleştirilmesi yönünde olumlu görüş bildirmiştir. Bu nedenle uzaktan eğitimde kullanılan VTÖ'nün öğrencilerin eğitime katkı sunduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrenciler, uzaktan eğitimle ilgili hem olumlu hem de olumsuz görüş bildirmiştir. Uzaktan eğitim öğrencilerde aile içi iletişimi ve ders çalışmaya ayrılan zamanı artırırken özellikle teknik sorunlar sebebiyle daha kaygılı olmalarına neden olmuştur. Uzaktan eğitimle devam eden grubun yüz yüze eğitim alan gruba göre olumlu bildirimleri daha fazladır. VTÖ, öğrencileri mesleki bilgi, hemşirelik süreci ve hastaya yaklaşımı öğrenmelerine katkı sunmuştur. Bu çalışmanın en önemli sonucu her iki grupta da katılımcıların tamamı derste vaka örneklerinin kullanılmasının gerektiğini belirtmesidir.

Hemşirelik eğitiminde teorik ve uygulamanın birlikte yürütülmesi gerekmektedir. Hemşirelik sürecini kavramaları ve teorikte verilen bilgilerin pekiştirilmesini sağlamak için; her konu sonunda vaka örneklerinin hemşirelik sürecine entegre edilerek, geniş kapsamlı olarak ele alınmasının öğrenmeyi ve hemşirelik sürecini kavramayı kolaylaştırabileceği söylenebilir.

SINIRLILIKLAR

Araştırmanın Covid- 19 pandemi sürecinde yürütülmüş olması, görüşmelerin çevrimiçi yapılması sınırlılıkları oluşturmaktadır.

Finansal destek

Destek yok

Çıkar çatışması

Çıkar çatışması yok

Teşekkür açıklaması

Açıklama yok

Yazarlık Katkıları

Tasarım: R.B., I.C., Veri Toplama veya veri girişi yapma: R.B., I.C., Analiz ve yorum: R.B., I.C., İ.Ç., T. K. A., Literatür tarama: R. B., İ. Ç., Yazma: R. B., İ. Ç., T. K. A.

KAYNAKLAR

Adnan, M., & Anwar, K. (2020). Online learning amid the COVID-19 pandemic: students' perspectives. *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology*, 2(1), 45-51. <https://doi.org/10.33902/JPSP.2020261309>

Akarsu, R., & Kuş, B. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin doğum sonu kliniklerde saptadıkları hemşirelik tanılarının belirlenmesi ve NANDA-I listesine göre uygunluğunun değerlendirilmesi/ determining the nursing diagnoses of nursing students in postpartum clinics and evaluating their suitability according to the NANDA-I List. *Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği*, 17(2), 58-65. <https://doi.org/10.47565/ndthdt.2022.54>

Altınbaş, Y., & Derya İster, E. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin vakaya dayalı öğretim tekniğine ilişkin görüşleri: nitel bir çalışma. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(3):295-303. <https://doi.org/10.30569/adiyamansaglik.786162>

Arastaman, G., Öztürk Fidan, İ., & Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75. <https://doi.org/10.23891/efdyu.2017.61>

Arat, T., & Balkan, Ö. (2011). Uzaktan eğitim uygulamaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 363-374. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/116745>

Aydın, N., & Dal Yılmaz, Ü. (2022). Klinik uygulamadaki öğrencilerin ortopedi hastalarında belirledikleri hemşirelik tanılarının incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 257-263. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1541492>

- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde miles-huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/318527>
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/bitlissos/issue/38061/399955>
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: nitel bir araştırma nasıl yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <https://doi.org/0.31592/aeusbed.598299>
- Boz Yüksekdağ, B. (2020). Uzaktan hemşirelik eğitimine ilişkin algılar. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 10(2), 490-503. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/987394>
- Bulut, H., Güler, S., Kalkan, N., Opak Yücel, B., Irmak, B., & Yıldız Emre, N. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulama öncesi yapılan interaktif vaka tartışmalarına ilişkin görüşleri. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 382-392. <https://doi.org/10.38108/ouhed.930878>
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Res*, 287(112934), 112934. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>
- Creswell, J., & (Çeviri Editörü: Sözbilir, M. (2017). Introduction to mixed method research. *Pegem Akademi, Ankara*(1 st edition), s. 13-63.
- Durgun, H., Can, T., Avcı, A., & Kalyoncuođlu, B. (2021). Covid-19 sürecinde semşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ve kaygı düzeyleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(2), 141-147. <https://doi.org/10.46483/deuhfed.824109>
- Eskiyurt, R., & Alaca, E. (2021). Uzaktan eğitim alan üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri. *Psikiyatride Guncel Yaklaşımlar - Current Approaches in Psychiatry*, 13(Ek 1), 257-269. <https://doi.org/10.18863/pgy.985543>
- Gevin, V. (2020). Five tips for moving teaching online as COVID-19 takes hold. *Nature*. 580(7802), 295-296.293. <https://doi.org/https://media.nature.com/original/magazine-assets/d41586-020-00896-7/d41586-020-00896-7.pdf>
- Gökbulut, B. (2021). Uzaktan eğitim öğrencilerinin bakış açısıyla uzaktan eğitim ve mobil öğrenme *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 11(1), 160-177. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1299008>
- Guba, E. G. (1981). Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. *Ectj-Educational Communication and Technology Journal*, 29(2), 75-91. <https://doi.org/https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/BF02766777.pdf>
- Güven, Ş., Yazıcı, A., & Dođan, E. (2021). Uzaktan eğitimin akademik başarıya etkisi hakkında sporbilimleri fakültesi öğrencilerinin beklentileri. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(4), 119-130. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1929479>
- Hong, S., & Yu, P. (2017). Comparison of the effectiveness of two styles of case-based learning implemented in lectures for developing nursing students' critical thinking ability: A randomized controlled trial. *Int J Nurs Stud*, 68, 16-24. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2016.12.008>
- Jeong, H., & Othman, J. (2016). Using interpretative phenomenological analysis from a realist perspective. *The Qualitative Report*, 21(3), 558-570. <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol21/iss3/9/>
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1196338>

Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). Covid-19 pandemisi döneminde hemşirelik öğrencilerinin uzaktan eğitim konusunda yaşadıkları sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77. <https://doi.org/https://asosindex.com.tr/index.jsp?modul=articles-page&journal-id=538&article-id=171612>

Lau, J., Yang, B., & Dasgupta, R. (2020). Will the coronavirus make online education go viral. *Times Higher Education*. <https://doi.org/https://www.timeshighereducation.com/features/will-coronavirus-make-online-education-go-viral>

O'Brien, B. C., Harris, I. B., Beckman, T. J., Reed, D. A., & Cook, D. A. (2014). Standards for reporting qualitative research: a synthesis of recommendations. *Acad Med*, 89(9), 1245-1251. <https://doi.org/10.1097/ACM.0000000000000388>

Ocak, G., & Kutlu Kalender, M. (2017). Ortaokul 5. ve 6. sınıf fen bilimleri öğretim programının kazanım ve içerik ilişkisinin değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 209-225. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/320788>

Onat Kocabıyık, O. (2016). Olgubilim ve gömülü kuram: Bazı özellikler açısından karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 6(1), 55-66. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/200424>

Özyürek, A., & Çetinkaya, A. (2021). COVID-19 Pandemi döneminde aile ve ebeveyn-çocuk ilişkilerinin incelenmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 96-106. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1851057>

Ramos-Morcillo, A. J., Leal-Costa, C., Moral-Garcia, J. E., & Ruzafa-Martinez, M. (2020). Experiences of nursing students during the abrupt change from face-to-face to e-learning education during the first month of confinement due to COVID-19 in sspain. *Int J Environ Res Public Health*, 17(15), 5519. <https://doi.org/10.3390/ijerph17155519>

Sancar, B., Yalcin, A. S., & Acikgoz, I. (2018). An examination of anxiety levels of nursing students caring for patients in terminal period. *Pak J Med Sci*, 34(1), 94-99. <https://doi.org/10.12669/pjms.341.14285>

Savitsky, B., Findling, Y., Ereli, A., & Hendel, T. (2020). Anxiety and coping strategies among nursing students during the covid-19 pandemic. *Nurse Educ Pract*, 46, 102809. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2020.102809>

Singh, K., Srivastav, S., Bhardwaj, A., Dixit, A., & Misra, S. (2020). Medical education during the COVID-19 pandemic: a single institution experience. *Indian Pediatr*, 57(7), 678-679. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32366728>

Shasha, L., Xuchun, Y., & Wenting, C. (2019). Practice and effectiveness of "nursing case-based learning" course on nursing student's critical thinking ability: A comparative study. *Nurse Educ Prac*, 3(36), 91-96. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.03.007>

Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2018). Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri. Anı Yayıncılık, Ankara (Genişletilmiş 6. Baskı), 320-328.

Telli Yamamoto, G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34. <https://doi.org/10.26701/uad.711110>

Wang, C., Cheng, Z., Yue, X.-G., & McAleer, M. (2020). Risk management of COVID-19 by Universities in China. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(2), 36. <https://doi.org/10.3390/jrfm13020036>

WHO. (2020). Global research on coronavirus disease (COVID-19). *Erişim tarihi: 28.04.2020*. <https://doi.org/Erişim adresi: https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/global-research-on-novel-coronavirus-2019-ncov>

Xing, W., Ao, L., Xiao, H., Cheng, L., Liang, Y., & Wang, J. (2018). Nurses' Attitudes toward, and Needs for Online Learning: Differences between Rural and Urban Hospitals in Shanghai, East China. *Int J Environ Res Public Health*, 15(7), 1495. <https://doi.org/10.3390/ijerph15071495>

Yağar, F., & Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenilirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9. <https://doi.org/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/563245>

Yuen, K. S., Ye, Z. W., Fung, S. Y., Chan, C. P., & Jin, D. Y. (2020). SARS-CoV-2 and COVID-19: The most important research questions. *Cell Biosci*, 10(40), 40. <https://doi.org/10.1186/s13578-020-00404-4>

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: Distance education is the practice of maintaining education on a web-based basis with the support of technology. During this period, it was necessary to start distance education rapidly around the world. It is known that distance education, whose beginnings date back to 1728, continued in the form of letter education in the 18th century, and it started to be implemented with the "Open Education Faculty" in the 1980s in our country. With the Covid-19 pandemic, it has become a necessity worldwide.

The distance education system, which is used for education in many areas, has also started to be used in nursing. It is stated that online education is preferred in nursing education because it is both affordable and accessible. However, it has been discussed for many years whether nursing education can be continued with distance education, and in the current pandemic process, how to make nursing education more effective with distance education has begun to be discussed and solutions are started to be produced. This situation is valid not only for nursing education but also for all educational institutions. In all of them, it is explained that differences begin in education and schools are going through a process where they need to renew themselves and keep up with change.

In the studies where schools apply for student opinions about distance education to evaluate themselves, it is stated that both positive (accessible, affordable, etc.) and negative (Internet access problem, lack of interaction as in face-to-face education, etc.) opinions are included. To achieve positive results, it is recommended to develop appropriate educational programs and training methods by taking into account the learning and communication dimensions, needs, and perceptions of the student in accordance with the process. It is expected that distance education will turn into a common form of education throughout the world.

Since nursing education is a practical training area, online methods have not been preferred in nursing education. However, it has started to be discussed how this situation, which has become a necessity with the pandemic, can be improved. It is also emphasized in the literature that distance education and face-to-face education should be compared. For this reason, it is aimed to take and compare the opinions of the group that takes the Internal Medicine Nursing course with face-to-face education and the group that takes it online. It is thought that the results and applied "case-based teaching" (CBT) will contribute to the literature.

Materials And Methods: The research was conducted with nursing department students at a university. The number of students who completed the Internal Medicine Nursing course with face-to-face education in the 2019-2020 academic year is 39, and the number of students who continued their education with distance education in the 2020-2021 academic year is 45.

With the participant information form containing 8 questions, the sociodemographic and educational status of the students created online from both student groups were questioned. Afterward, two separate "focus group" interviews were conducted with both groups. Each interview lasted an average of 90 minutes. When it was observed that the answers given in the interviews were repeated, the interviews were terminated. Audio recordings were made of the interviews. Voice recordings and reporter recordings were combined within 48 hours after the interview. The names of the participants were not used in the records, but the participant numbers were given.

In the evaluation of the data, numbers, percentages, and averages were used for the data in the participant information form, and Colaizzi's phenomenological interpretation method was used in the evaluation of the qualitative data. This method reveals the experiences and the meanings assigned to them. In addition, the data reduction was made in accordance with the Miles and Huberman method. The recordings were analyzed independently by four researchers, the analyses were evaluated separately by the coders in the order given below, and then combined. The alignment of the themes identified by the coders was done through Miles and Huberman analysis, and the interview was continued until similar answers were received from the participants to ensure that saturation was achieved during the face-to-face training interview. To ensure transferability, the results are presented in the discussion in light of the literature. The analysis of the research was carried out in accordance with Colaizzi's phenomenological method. In this context, respectively, the interview data were recorded, the important ones among the expressions were determined, these expressions were interpreted, and themes and sub-themes were created. The themes were elaborated, made understandable, and verified by taking the opinions of two instructors who are experts in the field.

Results: The number of students participating in the research is n=20. Of these, 8 are in the online group and 12 are in the face-to-face group. The average age of the students is 20.4, of which the number of females is n=16 and males is n=4. The number of students living in the city center is n=12, and living in the countryside is n=8. 11 of those who took the course with face-to-face education and 7 of those who took it with distance education stated that they would prefer to learn in a normal classroom environment. While 10 of the group taking the course with face-to-face education found the time allocated to the course sufficient, 3 of the group taking the course with distance education found it sufficient. Both groups stated that they had no problem asking questions to the instructor

Conclusion:Students expressed both positive and negative opinions about distance education. While distance education increased family communication and time spent on studying, it caused students to be more anxious, especially due to technical problems. The group that continues with distance education has more positive statements than the group that received face-to-face education. CBT contributed to the students' learning of professional knowledge, nursing processes, and approaches to the patient. The most important result of this study is that all the participants in both groups stated that case examples should be used in the course.